

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	4616205667
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4616205667.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prejednávania dedičstva po poručiťke L. J., nar. X. V. XXXX, naposledy bytom v B., E. J. XXXX/X, zomrelej XX. J. XXXX, za účasti dedičov 1/ F. L., rod. J., bytom v B., J. D. XXXX/X, 2/ F. Q., rod. J., bytom v B., J. R. XXXX/XX, 3/ S. E. Q., rod. J., bytom v B., T. XXXX/XX, všetkých zastúpených Advokátskou kanceláriou LD Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Seberínho 9, IČO: 47 255 652, v mene ktorej koná Mgr. Dušan Krošlák, advokát, 4/ Q. J., bytom v P., J. A. X. XXXX/XX, o návrhu dediča Q. J. na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 3D/641/2016 Okresnému súdu Bratislava III n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) podaním z 8. septembra 2022 predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu dediča Q. J., na prikázanie prejednávania veci Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti. Návrh odôvodnil tým, že splnomocnená osoba konajúca v mene troch zo štyroch zákonných dedičov býva a pôsobí v P. S., časť I., rovnako ako navrhovateľ, ktorý je štvrtým zo štyroch zákonných dedičov. Za relevantný dôvod na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava III považoval teda to, že všetci účastníci dedičského konania bývajú mimo územný obvod Okresného súdu Topoľčany.

2. Dňa 30. augusta 2022 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie dedičiek v ktorom uviedli, že nesúhlasia s prikázaním veci Okresnému súdu Bratislava III a trvajú na ponechaní veci Okresnému súdu Topoľčany.

3. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Konanie o dedičstve je upravené v § 158 až § 219 Civilného mimosporového poriadku, ktorý ale osobitné ustanovenia týkajúce sa prikázania sporu (veci) inému súdu neobsahuje. Namieste je preto

aplikácia § 39 ods. 2, 3 Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 39 ods. 2 Civilného sporového poriadku na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

6. Podľa § 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

7. Najvyšší súd v zmysle § 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

8. Predpokladom prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej v § 36 ods. 2 veta za bodkočiarkou CSP). Prejednávanie a rozhodovanie sporov (nesporových konaní) súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu (veci) inému súdu je len výnimkou z tohto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby sa sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Práve so zreteľom ku charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

9. Ako je uvedené vyššie, dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len okolnosti umožňujúce hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu (nesporovej veci) iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov strán sporu (účastníkov konania), pričom na pomery strany sporu (účastníka konania), ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú stranu sporu (ostatných účastníkov konania). Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu potom samozrejme má i stanovisko ostatných strán sporu (účastníkov konania).

10. Najvyšší súd po preskúmaní predloženej veci dospel k záveru, že nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Topoľčany, na ktorom konanie začalo) vec prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie, prípadne po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú, no skutočnosti, ktorými dedič Q. J. odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu, nakoľko sa nevyznačujú takou výnimočnosťou, aby bolo možné vyhovieť jeho návrhu. Rovnako ani sídlo právneho zástupcu dedičiek v obvode Bratislava II ako dôvod delegácie veci na Okresný súd Bratislava III samo o sebe nevykazuje charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Dedičky majú právo osobne sa zúčastniť dedičského pojednávania bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú zastúpené advokátom. Navyše môžu kedykoľvek odvolať splnomocnenie na jeho zastupovanie, prípadne dať sa zastúpiť iným advokátom. V neposlednom rade s prikázaním sporu inému súdu ani nesúhlasili. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad, že strana sporu nemá bydlisko v obvode miestne príslušného súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné, a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu.

11. Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nemožno predpokladať, že miestne nepríslušný súd zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie a po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu. V danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.